

VLAAMSE GEMEENSCHAP

VLAAMSE GESCHILLENRAAD VOOR RADIO EN TELEVISIE

Rolnummer : 57
Beslissing nr. : 002/2004
van 21 januari 2004

Inzake : VLAAMS BLOK en Frank VANHECKE tegen VRT

Procedure

1. Met een ter post aangetekende brief van 21 november 2003 heeft de heer Frank VANHECKE, in eigen naam en in naam van het Vlaams Blok, tegen de VRT een klacht ingediend met betrekking tot het televisieprogramma 'Villa Politica', uitgezonden op vrijdag 14 november 2003. Het programma bevat de rubriek 'Kinderwetstrategieën', waarbij twee kinderen naar politici worden gestuurd met de vraag om een politiek gegeven voor kinderen duidelijk te maken. Dat onderdeel, dat op die dag handelde over het *cordon sanitaire* rond het Vlaams Blok, is het voorwerp van de klacht.
2. Bij aangetekende brief van 22 december 2003 heeft de VRT gereageerd op voormelde klacht.
3. Met ter post aangetekende brieven van 23 december 2003 werden de klagers en de verwerende partij uitgenodigd voor de hoorzitting van 21 januari 2004.
4. Op 21 januari 2004 heeft de Geschillenraad de kwestieuze uitzending bekeken en de partijen in hun betoog en verweer gehoord, klagers vertegenwoordigd door de heer Wim VAN OSSELAER, medewerker van de Vlaams Blok-fractie in het Vlaams Parlement, de VRT vertegenwoordigd door de heer Leo HELLEMANS, hoofdredacteur, de heer Kris HOFACK, adjunct-hoofdredacteur, mevrouw Sandra COPPIETERS, juridisch adviseur, en mevrouw Hilde MINJAUW, juridisch adviseur.

Ontvankelijkheid van de klacht

- 5.1. De VRT meent dat de door de klagers ingeroepen schade – het hypothekeren van de normale deelname aan het politieke spel, de politieke besluitvorming en coalitievormingen – te wijten is aan het cordon sanitaire zelf, veeleer dan aan het betwiste programma.
- 5.2. In dit verband volstaat het vast te stellen dat het niet aan bod laten komen van een politieke partij in een programma een effect kan hebben op de deelname van die partij aan het politieke spel. De Geschillenraad bevestigt zijn oordeel, dat een politiek mandataris in eigen naam en indien daartoe behoorlijk gemachtigd ook in naam van zijn partij, een belang heeft bij de wijze waarop over die partij in de media wordt bericht.

Om die redenen zijn de klachten van de heer Frank Vanhecke, namens het Vlaams Blok en in persoonlijke naam, ontvankelijk.

Gegrondeid van de klacht

6.1. Wat de grond van de zaak betreft, zeggen de klagers vooral gegriefd te zijn door de uitlatingen van de CD&V-politici Carl Decaluwé en Johan De Roo die - naast anderen - aan het woord werden gelaten om het begrip ‘cordon sanitaire’ te verklaren voor kinderen en daarbij respectievelijk verwezen naar de jodenhaat van Hitler en naar een schutkring die bij varkenspest wordt uitgevaardigd. Ook het feit dat geen politicus van het Vlaams Blok aan het woord werd gelaten, wordt in de klachten aangevoerd. Volgens de klagers tonen de programmamakers aldus hun gebrek aan respect voor Vlaams Blok-leden en –sympathisanten, breken ze de waardigheid van Vlaams Blokkers af en werken ze mee aan de criminalisering van mensen met een bepaalde politieke overtuiging: “*Dergelijke taal zou – terecht – niet geduld worden tegenover eender welke bevolkingsgroep (moslims, joden, Marokkanen, ...). Enkel tegenover het Vlaams Blok lijkt alles geoorloofd. De programmamakers van Villa Politica maken zich derhalve niet alleen schuldig aan een gebrek aan objectiviteit en onpartijdigheid, hun wijze van handelen zet ook aan tot haat en discriminatie van een groep mensen met een bepaalde politieke ideologie*”.

6.2. De VRT wijst erop dat de rubriek ‘Kinderwetstratees’ in Villa Politica een licht ironisch en satirisch item is, waarbij twee kinderen aan diverse politici vragen om bepaalde politieke termen, begrippen en structuren op kindermaat eenvoudig uit te leggen. Dat er in het item over het *cordon sanitaire* geen parlementsleden van het Vlaams Blok aan bod kwamen, is volgens de VRT louter toeval: de kinderen worden immers bij hun zoektocht in het parlement niet gestuurd door de redactie. Zij kiezen zelf hun ‘slachtoffers’.

In de repliek wordt er voorts op gewezen dat de redactie van de VRT niet verantwoordelijk is voor de inhoud van de antwoorden die de politici geven.

Tenslotte wijst de VRT erop dat het ironische item over het *cordon sanitaire* tweeënehalve minuut duurde en werd gevolgd door een discussie tussen Gerolf Annemans (Vlaams Blok) en Pieter De Crem (CD&V) over het *cordon sanitaire*, die twee keer zo lang duurde. Met andere woorden, het ironische item werd onmiddellijk aangevuld met en gerelativeerd door een langere inhoudelijke discussie over hetzelfde thema.

6.3.1. De Geschillenraad stelt vooreerst vast dat de rubriek ‘Kinderwetstratees’ in Villa Politica de politici wil confronteren met de moeilijkheid om politiek jargon aan kinderen te verklaren. Niet de verklaring zelf lijkt daarbij het belangrijkste, wel hoe die verklaring bij de kinderen is overgekomen. Vandaar dat aan het einde van die rubriek de kinderen nog eens samenvatten wat zij hebben geleerd. Aldus zegt die rubriek meer over de politici die aan bod zijn gekomen, dan over het item dat ze hebben proberen te verklaren. Hoe ze iets proberen te verduidelijken, is belangrijker dan wat ze verduidelijken.

6.3.2. De keuze van een meer onderhoudende, zelfs ludieke vorm om meningen aan bod te laten komen omtrent maatschappelijke onderwerpen met een onmiskenbare actualiteitswaarde, ontslaat de audiovisuele media niet van de decretale verplichtingen omtrent de informatieve programma’s. Het feit dat in het gewraakte programma-onderdeel vooral politici aan het woord

worden gelaten, neemt daarenboven niet weg dat de VRT ervoor een zekere verantwoordelijkheid draagt, inzonderheid wat het naleven van de door de decreetgever opgelegde verplichtingen betreft. Zo volstaat de vaststelling van de VRT dat de politici zelf verantwoordelijk zijn voor hun uitlatingen in de rubriek ‘Kinderwetstratees’, niet. De VRT behoudt terzake een belangrijke verantwoordelijkheid, inzonderheid door de keuze van het concept, de keuze van wie aan het woord gelaten wordt en de keuze van de getoonde fragmenten.

6.3.3. In dit geval heeft de Geschillenraad echter geen schending van de decretale verplichtingen tot niet-discriminatie, onpartijdigheid en waarheidsgetrouwheid kunnen ontdekken.

Waar de rubriek ‘Kinderwetstratees’ nauwelijks over de argumenten pro of contra het *cordon sanitaire* handelde, maar wel over de betekenis van de term, was dat niet het geval voor het aansluitende debat tussen Gerolf Annemans en Pieter De Crem. Daar eerstgenoemd kamerlid tot het Vlaams Blok behoort, kunnen de klagers niet ernstig beweren dat die partij van de VRT niet de kans heeft gekregen zich over het thema *cordon sanitaire* tot de kijkers te richten.

Terzijde kan nog worden aangestipt dat als politici in de rubriek ‘Kinderwetstratees’ het begrip ‘cordon sanitaire’ omschrijven als ‘schutkring’, dat een correcte Nederlandse vertaling van dit begrip is. Dat dit woord hoofdzakelijk wordt gebruikt in een veterinaire context doet daaraan niets af.

6.3.4. Aldus heeft de Geschillenraad niet kunnen vaststellen dat de VRT tekort zou zijn gekomen aan zijn verplichtingen op het vlak non-discriminatie, onpartijdigheid en waarheidsgetrouwheid.

OM DIE REDENEN :

DE VLAAMSE GESCHILLENRAAD,

Verklaart de klachten ontvankelijk, doch ongegrond.

Aldus te Brussel uitgesproken op 21 januari 2004 door de Vlaamse Geschillenraad voor radio en televisie, samengesteld uit K. Rimanque, ondervoorzitter, J. Baert, J. Vandyck, M. Van Liedekerke, M. Van Nieuwenborgh, en L Van Roy.

De Secretaris,

De Ondervoorzitter,

M. CHATELET

K. RIMANQUE